บทที่ 5
การดำเนินงานและวิเคราะห์ผล

การสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มด้านอาหาร-สัตว์เศรษฐกิจ(กบ) โดยการจัดการตนเองของชุมชนตำบลยางคำ อำเภอโพนทราย จังหวัดร้อยเอ็ด มีผลการดำเนินงานตามรายละเอียดของกิจกรรมดังนี้

5.1 กิจกรรมที่ 1 การเตรียมทีมวิจัย

- จัดประชุมทีมวิจัย วางแผน เตรียมการและแบ่งหน้าที่ รวมทั้งวางกรอบวิจัยร่วมกันในประเด็นการสร้างคุณค่าและมูลค่าด้านอาหาร-สัตว์เศรษฐกิจ กบ ตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทาง โดยนำกระบวนการวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่า (value chain) มาช่วยในการวิเคราะห์

- จัดประชุมนักวิจัย ผู้ช่วยนักวิจัย นักศึกษา ให้ความรู้ในการลงพื้นที่เก็บข้อมูลเชิงลึก เกี่ยวกับการเลี้ยงกบในชุมชน ได้แก่ ความเป็นมาของกลุ่มเลี้ยงกบ วิธีการเลี้ยง สายพันธุ์ การขยายพันธุ์ การบริโภค การจำหน่าย และหน่วยงานที่เข้ามาสนับสนุนกลุ่มฯ

ภาพการเตรียมทีมนักวิจัย

ผลที่ได้รับ

ทำให้ทีมวิจัยทราบถึงวัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิธีการดำเนินงานวิจัย เกิดความเข้าใจตรงกันในการทำงานวิจัยร่วมกัน พร้อมทั้งเป็นการตรวจสอบประเด็นวิจัยว่ามีความสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงกับปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนหรือไม่ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องในการเป็นข้อมูลพื้นฐานในการดำเนินการวิจัยต่อไป

5.2 กิจกรรมที่ 2 การเตรียมพื้นที่

- ลงพื้นที่ จัดเวทีประชุมชี้แจงทำความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัยร่วมกับชุมชนและองค์การบริหารส่วนตำบลยางคำ อำเภอโพนทราย จังหวัดร้อยเอ็ด
- วิเคราะห์ศักยภาพ/ปัญหาชุมชน และศึกษาสถานการณ์ปัจจุบัน
- ลงพื้นที่สัมภาษณ์ สอบถามแบบเจาะลึกกับผู้รู้

- วิเคราะห์ศักยภาพ/ปัญหาและสถานการณ์ปัจจุบันด้านอาหาร-สัตว์เศรษฐกิจ(กบ) โดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลเชิงสถิติ

ภาพการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เลี้ยงกบในชุมชน

ผลที่ได้รับ

ทำให้ผู้วิจัยและผู้ที่เข้าร่วมทราบศักยภาพ ปัญหาและสถานการณ์ปัจจุบันด้านอาหาร-สัตว์เศรษฐกิจ(กบ) ขององค์การบริหารส่วนตำบลยางคำ อำเภอโพนทราย จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อใช้ในการศึกษากระบวนการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มในการเลี้ยงกบต่อไป ซึ่งประเด็นที่พบของกลุ่มผู้เลี้ยงกบ คือ การขาดเงินทุนในการสร้างโรงเรือนที่มีมาตรฐาน ไม่มีคู่มือในการเลี้ยงอย่างถูกวิธี ขาดการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ไม่มีการสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานอื่น และการตลาดยังไม่ดีเท่าที่ควร โดยสรุปตามแบบสอบถามได้ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ ดังนี้

เพศ	**จำนวน**	**ค่าร้อยละ**
ชาย	27	73
หญิง	10	27
รวม	**37**	**100**

จากตารางที่ 1 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามงานวิจัยในครั้งนี้ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 73 และเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 27

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ ดังนี้

อายุ	จำนวน	ค่าร้อยละ
อายุระหว่าง 40-49 ปี	16	43
อายุระหว่าง 50-59 ปี	15	40.5
อายุระหว่าง 60-69 ปี	**5**	**13.5**
อายุตั้งแต่ 70 ปีขึ้นไป	**1**	**3**
รวม	**37**	**100**

จากตารางที่ 2 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ พบว่าอายุของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 40-49 ปี คิดเป็น 43 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาคือ ช่วงอายุ 50-59ปี 40.5 เปอร์เซ็นต์ และช่วงอายุ 60-69ปี 13.5 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามอายุ 70 ปีขึ้นไปมีแค่ 3 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านระดับการศึกษา ดังนี้

ระดับการศึกษา	จำนวน	ค่าร้อยละ
ไม่ได้เรียน	0	0
ประถมศึกษา	30	81
มัธยมศึกษา/ปวช.	**7**	**19**
อนุปริญญา/ปวส.	**0**	**0**
ปริญญาตรี	**0**	**0**
สูงกว่าปริญญาตรี	**0**	**0**
รวม	**37**	**100**

จากตารางที่ 3 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านระดับการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถม คิดเป็นร้อยละ 81 และระดับมัธยมศึกษา/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 19

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านอาชีพ ดังนี้

อาชีพ	จำนวน	ค่าร้อยละ
เกษตรกร	37	100
รับจ้าง	0	0
ค้าขาย	**0**	**0**
ข้าราชการ	**0**	**0**
นักเรียน/นักศึกษา	**0**	**0**
อื่นๆ	**0**	**0**
รวม	**37**	**100**

จากตารางที่ 4 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านอาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดทำอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 100

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านการมีศูนย์การเรียนรู้ ดังนี้

ศูนย์การเรียนรู้	จำนวน	ค่าร้อยละ
มี	1	2.7
ไม่มี	36	97.3
รวม	**37**	**100**

จากตารางที่ 5 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านการมีศูนย์การเรียนรู้ พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ได้มีศูนย์การเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 97.3 และมีศูนย์การเรียนรู้เพียงร้อยละ 2.7 เท่านั้น

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านรายได้ต่อปี ดังนี้

รายได้ต่อปี	จำนวน	ค่าร้อยละ
ต่ำกว่า5,000	1	2.7
5,000-10,000	1	2.7
10,001-20,000	**1**	**2.7**
20,001-50,000	**14**	**37.8**
50,001-100,000	**19**	**51.3**

สูงกว่า100,000	**1**	**2.7**
รวม	**37**	**100**

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านรายได้ต่อปี พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่อปีอยู่ที่ 50,001-100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 51.3 รองลงมาอยู่ที่ 20,001-50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 37.8 ส่วนผู้มีรายได้ต่อปีอยู่ที่ ต่ำกว่า5,000 บาท 5,000-10,000 บาท 10,001-20,000 บาท และ สูงกว่า 100,000 บาท มีเพียงแค่ร้อยละ 1 เท่านั้น

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านรายจ่ายต่อปี ดังนี้

รายจ่ายต่อปี	**จำนวน**	**ค่าร้อยละ**
ต่ำกว่า5,000	1	2.7
5,000-10,000	3	8.1
10,001-20,000	**7**	**19**
20,001-50,000	**13**	**35.1**
50,001-100,000	**12**	**32.4**
สูงกว่า100,000	**1**	**2.7**
รวม	**37**	**100**

จากตารางที่ 7 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านรายจ่ายต่อปี พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายจ่ายต่อปีอยู่ที่ 20,001-50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 35.1 ซึ่งใกล้เคียงกับผู้มีรายจ่ายต่อปีอยู่ที่ 50,001-100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 32.4 ส่วนผู้มีรายได้ต่อปีอยู่ที่ 10,001-20,000 คิดเป็นร้อยละ 7 และผู้มีรายได้ต่อปีอยู่ที่ 5,000-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 3 น้อยสุดคือผู้ที่มีรายได้ ต่ำกว่า 5,000 และสูงกว่า 100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 1 เท่านั้น

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านสถานะหนี้สิน ดังนี้

สถานะหนี้สิน	**จำนวน**	**ค่าร้อยละ**
มีหนี้	33	89.1
ไม่มีหนี้	4	10.9
รวม	**37**	**100**

จากตารางที่ 8 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านสถานะหนี้สิน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 33 คนมีภาระหนี้สิน คิดเป็นร้อยละ 89.1 และผู้ที่ไม่มีหนี้สินมีเพียงร้อยละ 10.9

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านประเภทหนี้สิน ดังนี้

ประเภทหนี้สิน	จำนวน	ค่าร้อยละ
ในระบบ	30	81
นอกระบบ	7	19
รวม	**37**	**100**

จากตารางที่ 9 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านประเภทหนี้สิน พบว่า ร้อยละ 81 ของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นหนี้ในระบบ และร้อยละ 19 เป็นหนี้นอกระบบ

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านการเคยเข้าร่วมฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้/อาชีพ หรืออื่นๆ ดังนี้

การอบรม	จำนวน	ค่าร้อยละ
เคย	3	8
ไม่เคย	34	92
รวม	**37**	**100**

จากตารางที่ 10 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านการเคยเข้าร่วมฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้/อาชีพ หรืออื่นๆ พบว่า มีผู้ที่เคยเข้ารับการฝึกอบรมเพียงแค่ร้อยละ 8 ซึ่งได้แก่ หลักสูตรการจัดการบริหารและหลักสูตรการพึ่งพาตนเองแบบพอเพียง นอกนั้นไม่เคยเข้าร่วมฝึกอบรมเลย

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านการมีที่ดินครอบครอง ดังนี้
ทั้งหมดใช้ที่ดินส่วนตัวในการทำเกษตรกรรมต่างๆ

ที่ดิน	จำนวน	ค่าร้อยละ
มี	37	100
ไม่มี	0	0
รวม	**37**	**100**

จากตารางที่ 11 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านการมีที่ดินครอบครอง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทุกคนมีที่ดินเป็นของตัวเอง คิดเป็นร้อยละ 100

ส่วนที่ 2 สถานการณ์ของการเลี้ยงกบในเขตพื้นที่

ตารางที่ 12 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านลักษณะการมีบ่อเลี้ยงกบ ดังนี้

ลักษณะบ่อ	จำนวน	ค่าร้อยละ
บ่อปูน	17	46
บ่อดิน	20	54
รวม	**37**	**100**

จากตารางที่ 12 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านบ่อเลี้ยงกบ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เลี้ยงกบส่วนใหญ่จะเลี้ยงกบในบ่อดินมากกว่าบ่อปูน คิดเป็นร้อยละ 54 และ 46 ตามลำดับ

ตารางที่ 13 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านจำนวนกบที่เลี้ยงต่อครั้ง ดังนี้

จำนวนกบ	จำนวนผู้เลี้ยง	ค่าร้อยละ
ต่ำกว่า 500 ตัว	17	46
500-1,000 ตัว	20	54
รวม	**37**	**100**

จากตารางที่ 13 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านจำนวนกบที่เลี้ยงต่อครั้ง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เลี้ยงกบส่วนใหญ่จะเลี้ยงกบประมาณ500-1,000ตัว คิดเป็นร้อยละ 54 รองลงมาจะเลี้ยงต่ำกว่า 500 ตัว คิดเป็นร้อยละ 46

ตารางที่ 14 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านสายพันธุ์กบที่เลี้ยง ดังนี้

สายพันธุ์กบ	จำนวน	ค่าร้อยละ
กบนา	22	59
กบบลูฟร้อก	15	41
รวม	**37**	**100**

จากตารางที่ 14 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านสายพันธุ์กบที่เลี้ยง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เลี้ยงกบส่วนใหญ่จะนิยมเลี้ยงกบนา คิดเป็นร้อยละ 59 รองลงมาคือกบสายพันธุ์บลูฟร้อก คิดเป็นร้อยละ 41

ตารางที่ 15 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านการขยายพันธุ์กบที่เลี้ยง ดังนี้

การขยายพันธุ์กบ	**จำนวน**	**ค่าร้อยละ**
ขยายเอง	0	0
ซื้อจากที่อื่น	37	100
รวม	**37**	**100**

จากตารางที่ 15 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านการขยายพันธุ์กบที่เลี้ยง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เลี้ยงกบทั้งหมดซื้อพันธุ์มาเพาะเลี้ยง และไม่มีการขยายพันธุ์เอง

ตารางที่ 16 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านอาหารกบที่เลี้ยง ดังนี้

การขยายพันธุ์กบ	**จำนวน**	**ค่าร้อยละ**
ผลิตเอง	1	2.7
ซื้ออาหารสำเร็จรูป	36	97.3
รวม	**37**	**100**

จากตารางที่ 16 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านอาหารกบที่เลี้ยง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เลี้ยงกบเกือบทั้งหมดซื้ออาหารสำเร็จรูปตามท้องตลาด คิดเป็นร้อยละ 97.3 และ มีเพียงร้อยละ 2.7 เท่านั้นที่ผลิตเอง

ตารางที่ 17 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านแรงงาน ดังนี้

แรงงาน	**จำนวน**	**ค่าร้อยละ**
ในครัวเรือน	37	100
ลูกจ้าง	0	0
รวม	**37**	**100**

จากตารางที่ 17 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านแรงงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เลี้ยงกบทั้งหมดใช้แรงงานในครัวเรือน ไม่มีการจ้างลูกจ้าง

ตารางที่ 18 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านการรวมกลุ่ม ดังนี้

การรวมกลุ่ม	**จำนวน**	**ค่าร้อยละ**
ไม่มีการรวมกลุ่ม	37	100
รวมกลุ่ม	0	0
รวม	**37**	**100**

จากตารางที่ 18 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านการรวมกลุ่ม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เลี้ยงกบทั้งหมดไม่มีการรวมกลุ่มกันในการเลี้ยงกบ

ตารางที่ 19 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านการตลาด ดังนี้

การตลาด	**จำนวน**	**ค่าร้อยละ**
ตลาดชุมชน	37	100
ตลาดนอกชุมชน	0	0
รวม	**37**	**100**

จากตารางที่ 19 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านการตลาด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เลี้ยงกบทั้งหมดขายกบเฉพาะในตลาดชุมชนของตนเอง

ตารางที่ 20 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านการแปรรูป ดังนี้

การแปรรูป	**จำนวน**	**ค่าร้อยละ**
มี	3	8
ไม่มี	34	92
รวม	**37**	**100**

จากตารางที่ 20 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านการแปรรูป พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เลี้ยงกบส่วนใหญ่ไม่มีการแปรรูปกบ คิดเป็นร้อยละ 92 และ มีการแปรรูปเพียงร้อยละ 8

ส่วนที่ 3 กระบวนการสร้างคุณค่าและมูลค่าการเลี้ยงกบในเขตพื้นที่

ตารางที่ 21 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านกระบวนการผลิต ดังนี้

กระบวนการผลิต	จำนวน	ค่าร้อยละ
นายทุนสนับสนุน	0	0
อบต.สนับสนุน	37	100
รวม	**37**	**100**

จากตารางที่ 21 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านกระบวนการผลิต พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เลี้ยงกบส่วนใหญ่ไม่มีกระบวนการการสร้างคุณค่าและมูลค่าการเลี้ยงกบในพื้นที่ด้านการผลิต

ตารางที่ 22 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านการรวมกลุ่ม ดังนี้

การรวมกลุ่ม	จำนวน	ค่าร้อยละ
หน่วยงานภายนอก	1	2.7
ภายในชุมชน	0	0
ไม่มี	36	97.3
รวม	**37**	**100**

จากตารางที่ 22 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านการรวมกลุ่ม พบว่า มีเพียงร้อยละ 2.7 ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เลี้ยงกบมีกระบวนการการสร้างคุณค่าและมูลค่าการเลี้ยงกบในพื้นที่ร่วมกับหน่วยงานอื่น

ตารางที่ 23 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านการขนส่ง ดังนี้

การขนส่ง	จำนวน	ค่าร้อยละ
การเดินทางสะดวก	1	2.7
มีหน่วยงานรวบรวมส่ง	0	0
ไม่มี	36	97.3
รวม	**37**	**100**

จากตารางที่ 23 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านการขนส่ง พบว่า มีเพียงร้อยละ 2.7 ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เลี้ยงกบมีกระบวนการการสร้างคุณค่าและมูลค่าการเลี้ยงกบในพื้นที่ด้านการขนส่ง

ตารางที่ 24 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านการตลาด ดังนี้

การตลาด	**จำนวน**	**ค่าร้อยละ**
มีพ่อค้ามารับถึงที่	0	0
มีการรวมกลุ่มไปจำหน่าย	0	0
ไม่มี	37	100
รวม	**37**	**100**

จากตารางที่ 24 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านการตลาด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เลี้ยงกบทั้งหมดไม่มีมีกระบวนการการสร้างคุณค่าและมูลค่าการเลี้ยงกบในพื้นที่ด้านการตลาด

ตารางที่ 25 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านการแปรรูป ดังนี้

การแปรรูป	**จำนวน**	**ค่าร้อยละ**
ปรุงเป็นอาหาร	0	0
แช่แข็ง/ตากแห้ง	0	0
ไม่มี	37	100
รวม	**37**	**100**

จากตารางที่ 25 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านการแปรรูป พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เลี้ยงกบทั้งหมดไม่มีมีกระบวนการการสร้างคุณค่าและมูลค่าการเลี้ยงกบในพื้นที่ด้านการแปรรูป

ตารางที่ 26 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านการลดต้นทุนการผลิต ดังนี้

การลดต้นทุนการผลิต	จำนวน	ค่าร้อยละ
ผลิตอาหารกบเอง	0	0
ขยายพันธุ์กบเอง	0	0
ไม่มี	37	100
รวม	**37**	**100**

จากตารางที่ 26 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านการลดต้นทุนการผลิต พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เลี้ยงกบทั้งหมดไม่มีมีกระบวนการการสร้างคุณค่าและมูลค่าการเลี้ยงกบในพื้นที่ด้านการลดต้นทุนการผลิต

ส่วนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ ของผู้ตอบแบบสอบถาม

1) ปัญหา อุปสรรค

ประชากรส่วนใหญ่มีปัญหา และอุปสรรคในการเลี้ยงกบ คิดเป็นร้อยละ 86.5% ซึ่งปัญหาส่วนใหญ่ที่พบคือ การไม่ความรู้ความเข้าใจในเพียงพอการเลี้ยงกบ เช่น การตายของกบลูกกบ ลูกกบกินกันเอง เป็นต้น รวมถึงมีปัญหาในเรื่องงบประมาณที่พอเพียงในการเลี้ยงกบทำให้ไม่สามารถขยายการเลี้ยง หรือรับมือกับความเสี่ยงต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นของการเลี้ยงกบในแต่ละครั้ง

2) ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา

ประชากรส่วนใหญ่มีการเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา คิดเป็นร้อยละ 89.2% ซึ่งสิ่งที่ต้องการให้แก้ไขมากที่สุดคือการจัดหางบประมาณเพื่อช่วยเหลือในการเลี้ยงกบ และมีการจัดฝึกการอบรมเพิ่มเติมให้ความรู้ความเข้าใจในการเลี้ยงกบมากขึ้น รวมทั้งต้องการให้มีการจัดหาตลาดไว้รองรับด้วย

5.3 กิจกรรมที่ 3 การลงพื้นที่ศึกษากระบวนการ

- ลงพื้นที่สัมภาษณ์ สอบถามแบบเจาะลึกกับกลุ่มผู้เลี้ยงกบ เกี่ยวกับกระบวนการผลิตจนถึงกระบวนการขาย และแปรรูป

- วิเคราะห์และสังเคราะห์กระบวนการ ศักยภาพ ปัญหา ความต้องการของกลุ่มฯ ร่วมกับทีมวิจัย ชาวบ้าน และเครือข่ายผู้เลี้ยงกบจากภายนอก เพื่อทราบถึงแนวทางในการจัดทำคู่มือในการเลี้ยงกบที่เหมาะสมกับชุมชน โดยการจัดการตนเองของชุมชน

- จัดทำคู่มือการเลี้ยงกบที่เหมาะสมกับชุมชน

ภาพการระดมความคิดเห็นระหว่างนักวิจัย อบต. และเกษตรกรผู้เลี้ยงกบในชุมชน

ผลที่ได้รับ

ผลจากการดำเนินงานลงพื้นที่ตามกิจกรรมที่ 3 ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงกระบวนการการเลี้ยงกบโดยการจัดการตนเองของกลุ่มฯ และได้นำข้อมูลต่างๆ มาปรับปรุง พัฒนาต่อยอด บูรณาการร่วมกับกระบวนการเลี้ยงกบจากเครือข่ายภายนอก เกิดการระดมความคิดในการจัดทำเป็นคู่มือในการเลี้ยงกบที่เหมาะสมกับชุมชน เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักวิจัยกับชุมชน ชุมชนกับชุมชน ชุมชนกับเครือข่ายภายนอก และได้รูปแบบในการจัดทำคู่มือการเลี้ยงกบที่เหมาะสมกับชุมชน

5.4 กิจกรรมที่ 4 กระบวนการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม

- ลงพื้นที่สัมภาษณ์ สอบถามแบบเจาะลึกกับผู้รู้
- ศึกษาดูงานต้นแบบกระบวนการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม/รูปแบบที่เหมาะสมกับชุมชน
- จัดเวทีเสวนากลุ่มย่อย สรุป และถอดบทเรียน

ภาพการลงพื้นที่ศึกษากลุ่มผู้เลี้ยงกบในชุมชนตำบลยางคำร่วมกับกลุ่มผู้เลี้ยงกบจากภายนอก

ผลที่ได้รับ

กลุ่มผู้เลี้ยงกบในชุมชนตำบลยางคำ ได้รับความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงกบตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงการจัดจำหน่าย จากผู้เชี่ยวชาญด้านการเลี้ยงกบ ได้เรียนรู้การเพิ่มช่องทางในการขาย จากเวทีเสวนากลุ่ม และจากการถอดบทเรียน เช่น การขายออนไลน์ (E-Commerce) และแนวทางรูปแบบในการแปรรูป เพื่อสร้างคุณค่าและมูลค่ากบ เช่น การทำกบแช่แข็ง กบแดดเดียว กบชุบแป้งทอด หนังกบทอด เป็นต้น

5.5 กิจกรรมที่ 5 สรุปและวิเคราะห์ข้อมูล

- ถอดบทเรียน สรุปและวิเคราะห์ข้อมูลทั้งระดับทีมงานวิจัยร่วมกับชุมชนและองค์การบริหารส่วนตำบลยางคำ อำเภอโพนทราย จังหวัดร้อยเอ็ด

- จัดทำรายงานความก้าวหน้า

ผลที่ได้รับ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของการดำเนินงานตามกิจกรรม ได้ผลสรุปดังนี้

1) ทีมวิจัยการสร้างคุณค่าและมูลค่าด้านอาหาร-สัตว์เศรษฐกิจ (กบ) ประกอบด้วย นักวิจัยจากสถาบันการศึกษา ผู้นำท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน สมาชิกกลุ่มเลี้ยงกบ และนักศึกษา
2) ผู้วิจัยได้เตรียมทีมวิจัย และพื้นที่ในการวิจัยก่อน โดยการประชุมวางแผนอย่างเป็นระบบ เพื่อง่ายต่อการดำเนินงาน และสร้างความเข้าใจแก่ทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง
3) วิธีการดำเนินงานวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงสำรวจ ใช้พื้นที่และกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยแบบเจาะจง ส่วนใหญ่ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตการณ์ และการวิจัยแบบมีส่วนร่วม ทำให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายครบถ้วน
4) ผลจากการวิจัยทำให้ทราบว่าการเลี้ยงกบของกลุ่มไร่นาผสมผสาน ตำบลยางคำ อำเภอโพนทราย จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นอาชีพที่สามารถสร้างรายได้เสริมให้กับกลุ่มสมาชิกได้ แต่ยังขาดการสนับสนุนด้านต่างๆ เช่น เงินทุน กระบวนการเลี้ยงที่เหมาะสมและลดต้นทุน แนวทางการแปรรูป ช่องทางการตลาด และการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม
5) ผลจากการศึกษาปัญหาของกลุ่มฯ ทำให้คณะวิจัยร่วมกับชุมชนและเครือข่ายภายนอกได้ทำการจัดทำคู่มือในการเลี้ยงกบให้กับกลุ่มฯ สร้างร้านค้าออนไลน์ และเตรียมขั้นตอนในการแปรรูปต่อไป